

**Лугова Вікторія Миколаївна**

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної економіки  
Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

E-mail: viktoriia.luhova@hneu.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9584-2259>

Researcher ID: AAG-8008-2020

Scopus ID: 56606216000

**Левандовський Михайло Юрійович**

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти  
Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, Ніжин, Україна

E-mail: miwadn@gmail.com

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0008-7917-5001>

**Педагогічні умови розвитку соціальної компетентності студентів фахового музичного коледжу**

У статті розглядається проблема розвитку соціальної компетентності студентів фахових музичних коледжів в умовах сучасного мистецького освітнього середовища. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю формування у здобувачів не лише професійних, а й соціальних навичок, які є критично важливими для їхньої успішної комунікації, психоемоційного благополуччя та адаптації до складних умов творчої діяльності. Особливої ваги набуває соціальна компетентність у музичній сфері, де навчання відбувається в умовах підвищеної емоційної напруги, постійної самопрезентації, взаємодії у колективах та потреби досягнення злагоженості у творчому процесі. Мета статті полягає в аналізі особливостей соціальної компетентності студентів фахових музичних коледжів та обґрунтуванні педагогічних умов, що сприяють її ефективному розвитку. У роботі використано теоретичні методи: аналіз, синтез, систематизація для визначення понять, розроблення концептуальної основи дослідження. Узагальнення наукових підходів до трактування сутності соціальної компетентності дало змогу розглядати її як інтегративну особистісну характеристику, що охоплює знання, уміння, навички, емоційну чутливість, соціальні цінності та здатність до міжособистісного порозуміння. Особливу увагу приділено специфіці соціальної компетентності студентів музичних фахових коледжів: підвищеній емоційній чутливості, розвиненим комунікативним навичкам, готовності до колективної творчості, високому рівню саморегуляції та соціокультурній обізнаності. Основним результатом дослідження стало визначення педагогічних умов, які забезпечують цілеспрямований розвиток соціальної компетентності в мистецькому освітньому середовищі. Зокрема, виокремлено п'ять ключових умов: компетентнісна орієнтація освітнього процесу; колективна художньо-творча діяльність; створення емоційно сприятливого освітнього середовища; розвиток комунікативної культури; соціально-культурна активність студентів.

**Ключові слова:** соціальна компетентність, студенти мистецького профілю, педагогічні умови, музичний коледж, соціалізація, інтегративний підхід.

**Вступ.** Сучасне українське суспільство перебуває в умовах динамічних соціально-культурних змін, викликаних не лише глобалізаційними процесами, а й внутрішніми трансформаціями, пов'язаними з війною, цифровізацією, реформуванням освіти та інтеграцією у європейський освітній простір. На цьому тлі особливої значущості набуває формування особистості, здатної до відповідальної соціальної взаємодії, громадянської активності, толерантності та комунікативної гнучкості. Ці характеристики безпосередньо відображають сутність соціальної компетентності як ключового компонента сучасної освіти. Для студентів мистецьких фахових коледжів, які навчаються в умовах підвищеної емоційної напруги, конкуренції, публічності та необхідності постійної самопрезентації, соціальна компетентність виступає не лише професійною потребою, а й засобом особистісного розвитку та психоемоційного благополуччя. У музичному середовищі, яке потребує тісної взаємодії з аудиторією, колегами, педагогами, диригентами й творчими командами, високий рівень соціальної зрілості є запорукою професійного успіху.

Попри значну кількість досліджень, присвячених загальним аспектам соціальної компетентності, її специфіку в умовах мистецької освіти вивчено недостатньо. У більшості освітніх програм музичних фахових коледжів акцент робиться на розвитку інструментальної майстерності, вокальної техніки чи композиційних навичок, тоді як питання формування соціальних навичок, емоційного інтелекту, відповідального ставлення до соціальної ролі митця залишаються другорядними. Окрім того, сучасна молодь стикається зі зростаючою потребою адаптації до міжособистісних конфліктів, міжкультурної взаємодії, динаміки соціального середовища. Це вимагає від педагогів не лише оновлення змісту освіти, а й створення таких педагогічних умов, які б цілеспрямовано розвивали соціальні компетенції, підтримували рефлексію, комунікативну активність, здатність до роботи в команді та відповідального прийняття рішень.

Отже, дослідження педагогічних умов розвитку соціальної компетентності студентів фахового музичного коледжу є актуальним як у науково-теоретичному, так і в практичному вимірі, оскільки сприяє підвищенню якості фахової підготовки, гуманізації освітнього процесу й формуванню суспільно зрілої, культурно розвиненої особистості майбутнього музиканта.

**Мета та завдання дослідження** полягають у дослідженні особливостей розвитку соціальної компетентності студентів музичного фахового коледжу та обґрунтуванні педагогічних умов, що забезпечують ефективність цього процесу в мистецькому освітньому середовищі.

**Матеріали та методи дослідження.** Методологічною основою дослідження стали положення гуманістичної педагогіки, компетентнісного та особистісно орієнтованого підходів, теорія соціального навчання, а також ідеї інтеграції мистецтва та соціальних практик у процесі професійної підготовки. Важливими концептуальними орієнтирами стали праці науковців, які досліджували формування соціальної компетентності в контексті розвитку особистості майбутнього фахівця. Зокрема, це праці відомих українських дослідників, таких як І. Зарубінська, М. Гончарова-Горянська, О. Безкорвайна, Н. Сівак, Н. Василенко, Л. Лепіхова, Т. Міщенко, І. Зязюн, В. Киричук, С. Максименко, В. Кузьміна, О. Сластьонін, та зарубіжних дослідників, серед яких – А. Альтмейер, Е. Вотерс, С. Грейф, Е. Долл, У. Каннінг, Б. Кремі, К. Решке, П. Ріман, Б. Сейд, Л. Сроуф, Р. Ульріх, Г. Фрон, К. Роджерс, М. Селігман, Дж. Брунер, Ж. Піаже.

У роботі використано методи узагальнення, порівняння, аналізу та синтезу під час визначення сутності категорій і понять дослідження, таких як «соціальна компетентність», «педагогічні умови», «мистецьке освітнє середовище». Також у дослідженні застосовано системний підхід – для аналізу взаємозв'язку між соціальною компетентністю та специфікою освітнього процесу у фаховому музичному коледжі та діяльнісний підхід – для розкриття ролі активної участі студентів у різних формах мистецької діяльності як чинника розвитку їхніх соціальних навичок. Метод моделювання дав змогу виокремити та обґрунтувати педагогічні умови, що сприяють формуванню соціальної компетентності, а також визначити відповідні форми, методи та засоби організації освітнього процесу.

**Результати дослідження.** Узагальнення наукових джерел дає змогу виділити кілька основних напрямів дослідження соціальної компетентності, кожен з яких розкриває певні її аспекти, що мають значення для формування відповідних педагогічних умов у фаховому музичному коледжі. Зокрема, значний внесок у розуміння структури та функцій соціальної компетентності зробили І. Бех (осмислення соціальної компетентності як інтегральної особистісної якості), Н. Бібік (компетентнісний підхід в освітньому процесі), О. Пометун (упровадження громадянської та соціальної освіти), Ж. Делор (освіта для «життя разом») і Т. Лікона (розвиток морально-соціальних якостей у молоді). У контексті мистецької освіти важливими є дослідження, що висвітлюють роль творчої взаємодії у колективах, художньої комунікації та культурно-естетичних умов навчання. Зокрема, праці Н. Дем'яненко, Т. Шеремети та С. Уварової розкривають взаємозв'язок художньої діяльності й соціальної компетентності, а Т. Гуменюк, А. Козир і О. Савченко аналізують вплив партнерської педагогіки, міжособистісної взаємодії у мистецькому середовищі на розвиток комунікативних і соціальних навичок. Серед останніх досліджень і публікацій варто відзначити роботи А. Коваленка (Коваленко, 2025), Л. Малініної (Малініна, 2021), Р. Пріма, Д. Пріма, К. Десятник (Пріма та ін., 2025), І. Сидорук (Сидорук, 2021), М. Федоруц (Федоруц, 2019), О. Gómez-Ortiz, E.M. Romera, R. Ortega-Ruiz, M. Herrera, J. O'Higgins Norman (Gómez-Ortiz et al., 2019), P.S. Singh, U. Chandra, P. Kumar (Singh et al., 2023) та ін. У більшості робіт автори досліджують та уточнюють поняття «соціальна компетентність», визначають чинники формування та пропонують засоби її розвитку. Зокрема, у статті А.О. Коваленка підкреслюється, що ключовим засобом розвитку соціальної компетентності має стати система освіти. Автор доводить, що компетентнісний підхід ґрунтується на інтеграції знань, умінь, цінностей і практичних навичок, спрямованих на підготовку молоді до ефективної участі в суспільному, професійному й особистому житті (Коваленко, 2025). P.S. Singh, U. Chandra, P. Kumar акцентують увагу на значенні соціальної компетентності як базового показника соціальної, емоційної та

когнітивної адаптації особистості. Автори доводять, що соціальна компетентність сприяє ефективному функціонуванню особистості в суспільстві, дає змогу вирішувати складні життєві ситуації не лише за допомогою інтелекту, а й завдяки соціальним стратегіям і навичкам. Вони також підкреслюють роль емоційного інтелекту, виховання та соціального оточення як чинників формування цієї компетентності (Singh et al., 2023).

Для систематизації наукових підходів до трактування сутності соціальної компетентності та виявлення спільних і відмінних рис у її розумінні доцільно звернутися до визначень, які надають вітчизняні і зарубіжні науковці (табл. 1).

Таблиця 1

**Сучасні підходи до визначення сутності соціальної компетентності**

| Автор (Джерело)                                                                                                               | Сутність поняття                                                                                                                                                                                                                                                     | Ключові слова                                                                             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------|
| Коваленко А.О.<br>(Коваленко, 2025: 214)                                                                                      | Сукупність особистісних якостей, яка виявляється у здатності людини ефективно взаємодіяти із соціальним середовищем, адаптуватися до змін, дотримуватися соціальних норм і комунікувати в різних контекстах.                                                         | комунікація, соціальні ролі, адаптація, норми, цінності                                   |
| Малініна Л.<br>(Малініна, 2021: 64)                                                                                           | Здатність до ефективного спілкування і поведінки в соціумі, що формується через засвоєння норм взаємодії та розвиток емпатії.                                                                                                                                        | соціальна взаємодія, спілкування, емоції, емпатія                                         |
| Ніколаєску І.О.<br>(Ніколаєску, 2014: 7)                                                                                      | Комплекс соціальних компетентностей, який забезпечує ефективну інтеграцію особистості в соціум і професійне зростання здобувача освіти.                                                                                                                              | соціальна взаємодія, особистісне зростання, парціальні компетентності                     |
| Р. Пріма,<br>Д. Пріма,<br>К. Десятник (Пріма та ін., 2025: 14)                                                                | Базова особистісна характеристика, що демонструє рівень підготовки до конструктивної взаємодії з іншими людьми в соціальному контексті.                                                                                                                              | міжособистісна взаємодія, соціальна поведінка, вміння, знання                             |
| Сидорук І.І.<br>(Сидорук, 2021: 14)                                                                                           | Властивість особистості, що охоплює систему цінностей, мотивів, соціальних навичок і досвіду для результативної професійної взаємодії.                                                                                                                               | цінності, професійна діяльність, соціальні функції, досвід                                |
| Федоруц М.В.<br>(Федоруц, 2019: 217)                                                                                          | Здатність до усвідомленого життєвого самовизначення та взаємодії у соціальному середовищі на основі сформованих знань і цінностей.                                                                                                                                   | самореалізація, соціальна взаємодія, цінності, знання                                     |
| Gómez-Ortiz O.,<br>Romera E.M.,<br>Ortega-Ruiz R.,<br>Herrera M.,<br>O'Higgins<br>Norman J.<br>(Gómez-Ortiz et al. 2019: 218) | Багатовимірна характеристика особистості, яка визначає ефективність соціальної взаємодії, базується на поєднанні когнітивних, емоційних, поведінкових і нормативних складників та проявляється у здатності досягати особистих цілей у межах соціально прийнятих норм | соціальна взаємодія, просоціальна поведінка, соціальна ефективність, нормативна адаптація |
| Singh, P.S.,<br>Chandra, U.<br>& Kumar, P.<br>(Singh et al., 2023:2337)                                                       | Комплексна здатність до побудови та підтримки соціальних стосунків, що проявляється через знання, навички й емоційні реакції, які змінюються залежно від ситуації взаємодії з іншими.                                                                                | стосунки, знання, навички, емоції, взаємодія                                              |

Узагальнюючи наведені визначення, можна зробити висновок, що соціальна компетентність трактується науковцями як інтегрована характеристика особистості, що включає знання, уміння, навички, цінності та мотиваційні установки, необхідні для ефективної взаємодії у соціальному середовищі. Усі автори акцентують увагу на таких спільних компонентах, як комунікаційні вміння, адаптивність до змін, усвідомлення соціальних ролей та здатність до міжособистісного порозуміння. Водночас окремі дослідники підкреслюють роль особистісної мотивації, соціального досвіду та професійного контексту реалізації цієї компетентності.

Соціальна компетентність здобувачів фахової передвищої музичної освіти має низку специфічних особливостей, зумовлених як загальними завданнями професійної підготовки, так і специфікою музичного мистецтва як виду діяльності. Вона не лише охоплює загальні компоненти: знання, уміння, соціальні навички, цінності, емоційну чутливість і відповідальність, а й набуває професійного забарвлення, що проявляється у потребі високого рівня емоційного інтелекту, здатності до творчої співпраці та гнучкої міжособистісної взаємодії. Проведений аналіз наукових джерел, зокрема публікації І.В. Ратинської,

Л.В. Соляр, П.М. Яловського (Ратинська та ін., 2022), Лі Хунмей (Лі, 2025) доводить, що особливостями соціальної компетентності студентів музичних коледжів є:

- підвищена емоційна чутливість, пов'язана з природою музичної діяльності, що потребує глибокого емоційного занурення та вміння передавати й сприймати емоції через мистецтво;
- розвинені комунікативні навички, необхідні для ефективної взаємодії з викладачами, концертмейстерами, ансамблевими партнерами та аудиторією;
- готовність до колективної творчої діяльності, що проявляється у здатності співпрацювати в ансамблі, оркестрі, хорі, дотримуючись гармонії між індивідуальним внеском і спільною метою;
- високий рівень саморегуляції та самодисципліни, адже музична освіта вимагає систематичної індивідуальної роботи, відповідальності та витривалості;
- соціокультурна обізнаність, що забезпечує розуміння різноманітних музичних традицій, повагу до культурної спадщини та здатність до культурного діалогу.

**Обговорення результатів.** Таким чином, соціальна компетентність у студентів фахових музичних коледжів тісно пов'язана з їхньою мистецькою діяльністю, формує інтегративну особистісну якість, яка забезпечує як професійну, так і соціальну успішність.

Ураховуючи особливості формування соціальної компетентності студентів фахового музичного коледжу, постає необхідність окреслення конкретних педагогічних умов, які сприятимуть її цілеспрямованому розвитку у процесі професійної підготовки (табл. 2).

Таблиця 2

**Педагогічні умови розвитку соціальної компетентності студентів  
фахового музичного коледжу та відповідні методи навчання**

| Педагогічна умова                                     | Характеристика                                                                                                    | Методи навчання                                                                                 |
|-------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Компетентісна орієнтація освітнього процесу           | Інтеграція соціальних, комунікативних, морально-етичних і професійних компетентностей у зміст мистецької освіти   | Проектне навчання, аналіз життєвих і сценічних ситуацій, метод портфоліо                        |
| Колективна художньо-творча діяльність                 | Створення умов для взаємодії в ансамблях, хорах, колективах, що потребує узгодженості, слухання, відповідальності | Групові репетиції, метод моделювання творчих ситуацій, колективні концерти                      |
| Створення емоційно сприятливого освітнього середовища | Психологічна підтримка, атмосфера довіри, прийняття і толерантності, що сприяє відкритості у взаємодії            | Тренінги емоційної компетентності, рефлексивні бесіди, арттерапевтичні техніки                  |
| Розвиток комунікативної культури через мистецтво      | Формування навичок публічного мовлення, невербальної виразності, сценічної взаємодії                              | Рольові ігри, метод драматизації, театралізовані імпровізації                                   |
| Соціально-культурна активність студентів              | Участь у мистецьких, просвітницьких, волонтерських проектах, що сприяє соціалізації                               | Метод соціальних практик, майстер-класи з фахівцями, участь у фестивалях                        |
| Індивідуалізація та підтримка особистісного зростання | Урахування особистісного музичного стилю, цінностей, досвіду, мотивації студента                                  | Індивідуальні консультації, метод проєктивного аналізу, метод «ситуація успіху»                 |
| Інтеграція мистецтва із соціальними практиками        | Об'єднання художнього досвіду з досвідом комунікації, взаємодії, лідерства                                        | Інтегровані заняття (музика + етика, музика + психологія), кросдисциплінарні студії             |
| Рефлексивно-аналітична діяльність                     | Стимулювання здатності осмислювати власну поведінку, вчинки, соціальні ролі                                       | Вправи на рефлексію, ведення щоденника спостережень, метод «сенситизації» (усвідомлення емоцій) |

Під педагогічними умовами розуміються цілеспрямовано створені чинники освітнього середовища, що забезпечують ефективність формування певних якостей або компетентностей особистості. Вони мають відповідати специфіці музичної освіти, де домінують емоційно-естетичне сприйняття, колективна художня діяльність та міжособистісна взаємодія у творчих формах роботи.

Педагогічні умови мають базуватися на принципах особистісно орієнтованого та компетентісного підходів, поєднувати в собі елементи соціального навчання, художньої комунікації, рефлексії, а також



створювати простір для активного діалогу й співпраці між усіма учасниками освітнього процесу. Важливим чинником є врахування психолого-педагогічних особливостей студентської молоді мистецького спрямування, для якої характерні висока чутливість до емоційної атмосфери, потреба в самовираженні та взаємній підтримці.

У Харківському музичному фаховому коледжі ім. Б.М. Лятошинського активно впроваджуються педагогічні умови, що сприяють формуванню соціальної компетентності студентів. Реалізація цих умов відбувається через мистецьку діяльність, конкурсну активність, освітні ініціативи та комунікативно-орієнтоване середовище.

Одним із ключових механізмів розвитку соціальних навичок студентів є участь у конкурсах, фестивалях і мистецьких проєктах, які формують у студентів досвід командної взаємодії, сценічної співпраці, соціальної мобільності. Серед регулярних ініціатив коледжу: конкурс «Сольфеджіада», пізнавально-розвивальний конкурс «Пізнай себе», Всеукраїнський конкурс піаністів імені Б.М. Лятошинського, фестиваль фортепіанної музики «БОРТЕКЕВИЧ-FEST», регіональний фестиваль «НАДІЯ»; масштабний артпроєкт «Харківська мистецька декада». Ці заходи охоплюють різноманітні аспекти соціальної компетентності – від міжособистісної взаємодії до лідерства, публічної самопрезентації, самоорганізації та відповідальності.

У коледжі активно розвивається культурно-просвітницький напрям, що охоплює не лише розвиток творчих умінь, а й формування соціальної активності. Зокрема, у 2025 р. було проведено серію концертів: «Музична вітальня», філармонічний концерт «Неймовірне бароко», музичний вечір «Від бароко до романтизму», концерт до Міжнародного дня волонтера. Участь у таких заходах дає змогу студентам відчути себе частиною соціально-культурної спільноти, відпрацьовувати навички емоційної виразності, соціальної відповідальності та діалогу з публікою (Сайт, 2025).

**Висновки.** Проведене дослідження дає змогу стверджувати, що соціальна компетентність є важливим складником професійної підготовки студентів фахового музичного коледжу, яка забезпечує їх ефективну інтеграцію у професійне та соціальне середовище. Соціальна компетентність формується через поєднання знань, умінь, ціннісних орієнтацій і досвіду взаємодії, що набуваються як у процесі фахової підготовки, так і в позааудиторній діяльності. Унікальність умов фахового музичного коледжу полягає у тому, що розвиток соціальної компетентності відбувається в мистецькому контексті, де комунікація, емоційна виразність і взаємодія є невід'ємними складниками навчального процесу. Установлено, що ефективність розвитку соціальної компетентності студентів значною мірою залежить від створення відповідних педагогічних умов, зокрема: формування інтегративного освітнього середовища, орієнтації на міжособистісну взаємодію в мистецьких формах навчання, упровадження практик групової творчої діяльності, участі в культурно-просвітницьких заходах, а також залучення студентів до рефлексії та соціального самопізнання.

Перспектива подальших наукових розвідок полягає у розробленні цілісної педагогічної моделі формування соціальної компетентності, яка буде інтегрувати сучасні наукові підходи, педагогічні технології та соціально-психологічні чинники розвитку особистості.

### Література

Коваленко А.О. Сутність соціальної компетентності у сучасній освітній парадигмі. *VIII Міжнародна наукова конференція «Технології, інструменти та стратегії реалізації наукових досліджень»*, м. Запоріжжя, 21.02.2025. Запоріжжя, 2025. С. 212–215. URL: <https://archives.mcnd.org.ua/index.php/conference-proceeding/article/view/581>

Лі Хунмей. Педагогічні умови формування готовності студентів факультетів мистецтв до творчої музично-виконавської діяльності. *Академічні візії*. 2025. № 40. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1728>

Малініна Л. Нова українська школа: формування соціальної компетентності учнів початкової школи : навчально-методичний посібник. Київ : Грамота, 2021. 72 с.

Ніколаєску І.О. Формування соціальної компетентності учнів загальноосвітніх навчальних закладів відповідно до вимог нових державних освітніх стандартів : науково-методичний посібник. Черкаси : ОІПОПП, 2014. 76 с.

Пріма Р., Пріма Д., Десятник К. Соціальна компетентність учителя як детермінанта формування професійно-комунікативної компетентності. *Наукові записки. Серія «Педагогічні науки»*. 2025. № 218. С. 12–15. DOI: <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-218-12-15>

Ратинська І.В., Соляр Л.В., Яловський П.М. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі вивчення музично-виконавських дисциплін. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2022. № 81. С. 247–251.

Сайт комунального закладу «Харківський музичний фаховий коледж ім. Б.М. Лятошинського». Мистецькі проєкти. URL: <https://hmu.net.ua/index.php/konkursi> (дата звернення: 07.05.2025).

Сидорук І.І. Теорія і методика формування соціальної компетентності майбутніх соціальних працівників у процесі фахової підготовки : дис. ... докт. пед. наук : 13.00.05. Тернопіль, 2021. 37 с.

Федоруц М.В. Структурно-функціональна модель формування соціальної компетентності старшокласників засобами неформальної освіти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота»*. 2019. № 2(45). С. 217–222.

Gómez-Ortiz O., Romera E.M., Ortega-Ruiz R., Herrera M., and O'Higgins Norman J. Multidimensional social competence in research on bullying involvement: a cross-cultural study. *Behav. Psychol.* 2019. № 27, 217–238 pp.

Singh P.S., Chandra U., Kumar P. Social competency: a theoretical approach. *International Journal of Early Childhood Special Education*. 2022. Vol. 14. Is. 06. 2331–2339 pp. DOI:10.9756/INTJECSE/V14I6.296

### **Pedagogical conditions for developing social competence of professional music college students**

**Luhova Viktoriia**

*PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences), Associate Professor, Associate Professor at the  
Department of Social Economy*

*Simon Kuznets Kharkiv National University of Economics, Kharkiv, Ukraine*

**Levandovskyi Mykhailo**

*PhD Student (third level of higher education)*

*Mykola Gogol Nizhyn State University, Nizhyn, Ukraine*

---

*The article addresses the issue of developing social competence among students of vocational music colleges within the context of the modern artistic educational environment. The relevance of the study is driven by the need to cultivate not only professional but also social skills in students, which are critically important for effective communication, psycho-emotional well-being, and adaptation to the demanding conditions of creative activity. Social competence is particularly significant in the field of music, where learning takes place under conditions of heightened emotional tension, constant self-presentation, teamwork, and the necessity of achieving cohesion in the creative process. The purpose of the article is to analyze the specific features of social competence among students of vocational music colleges and to justify the pedagogical conditions that contribute to its effective development. The study employs theoretical methods such as analysis, synthesis, and systematization to define concepts and develop the conceptual framework of the research. The generalization of scientific approaches to the interpretation of social competence made it possible to consider it as an integrative personal characteristic that includes knowledge, skills, emotional sensitivity, social values, and the ability to engage in interpersonal understanding. Special attention is paid to the specifics of social competence among music students, such as heightened emotional sensitivity, advanced communication skills, readiness for collective creativity, a high level of self-regulation, and socio-cultural awareness. The main result of the study is the identification of pedagogical conditions that ensure the targeted development of social competence in the artistic educational environment. In particular, five key conditions were identified: competence-based orientation of the educational process; collective artistic and creative activity; creation of an emotionally supportive educational environment; development of communicative culture and students' socio-cultural activity.*

**Keywords:** social competence, art students, pedagogical conditions, music college, socialization, integrative approach.

---

### **References**

Kovalenko, A.O. (2025). Sutnist sotsialnoi kompetentnosti u suchasni osvittii paradyhmi [The essence of social competence in the modern educational paradigm]. *VIII International Scientific Conference «Technologies, Tools and Strategies for the Implementation of Scientific Research»* (Feb 21, 2025; Zaporizhzhia, Ukraine), pp. 212–215. [in Ukrainian].

Li Khunmei. (2025). Pedahohichni umovy formuvannia hotovnosti studentiv fakultetiv mystetstv do tvorchoi

muzychno-vykonavskoi diialnosti [Pedagogical conditions for developing students' readiness for creative musical performance]. *Akademichni Viziï*, (40). [in Ukrainian].

Malinina, L. (2021). *Nova ukrainska shkola: formuvannia sotsialnoi kompetentnosti uchniv pochatkovoi shkoly: navch.-metod. posib.* [New Ukrainian School: Development of Primary School Students' Social Competence: Educational-methodical manual]. Kyiv: Hramota. 72 p. [in Ukrainian].

Nikolaiesku, I.O. (2014). *Formuvannia sotsialnoi kompetentnosti uchniv zahalnoosvitnikh navchalnykh zakladiv vidpovidno do vymoh novykh derzhavnykh osvitnikh standartiv* [Development of social competence of secondary school students in accordance with new state education standards]. Cherkasy: OIPOP. 76 p. [in Ukrainian].

Prima, R., Prima, D., & Desiatnyk, K. (2025). *Sotsialna kompetentnist uchytelia yak determinant formuvannia profesiino-komunikatyvnoi kompetentnosti* [Teacher's social competence as a determinant of professional-communicative competence development]. *Naukovi Zapisky. Seriya: Pedahohichni Nauky*, (218), 12–15. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2025-1-218-12-15> [in Ukrainian].

Ratynska, I.V., Soliar, L.V., & Yalovskyi, P.M. (2022). *Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh uchyteliv muzychnoho mystetstva u protsesi vyvchennia muzychno-vykonavskykh dystsyplin* [Formation of professional competence of future music teachers in the process of studying performing disciplines]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, (81), 247–251. [in Ukrainian].

Kharkiv Music Vocational College named after B.M. Liatoshynskyi. Art projects. Website. Retrieved from: <https://hmu.net.ua/index.php/konkursi> [in Ukrainian].

Sydooruk, I.I. (2021). *Teoriia i metodyka formuvannia sotsialnoi kompetentnosti maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv u protsesi fakhovoi pidhotovky* [Theory and methodology of forming social competence of future social workers in the process of professional training] (Doctoral dissertation). Ternopil National Pedagogical University named after Volodymyr Hnatiuk. 37 p. [in Ukrainian].

Fedoruts, M.V. (2019). *Strukturno-funktsionalna model formuvannia sotsialnoi kompetentnosti starshoklasnykiv zasobamy neformalnoi osvity* [Structural-functional model for developing social competence of high school students through non-formal education]. *Naukovyi Visnyk Uzhhorodskoho Natsionalnoho Universytetu: Seriya: Pedahohika. Sotsialna Robota*, (2(45)), 217–222. [in Ukrainian].

Gómez-Ortiz, O., Romera, E.M., Ortega-Ruiz, R., Herrera, M., & O'Higgins Norman, J. (2019). Multidimensional social competence in research on bullying involvement: a cross-cultural study. *Behavioral Psychology*, 27, 217–238.

Singh, P.S., Chandra, U., & Kumar, P. (2022). Social competency: a theoretical approach. *International Journal of Early Childhood Special Education*, 14(6), 2331–2339. <https://doi.org/10.9756/INTJECSE/V14I6.296>

---

Accepted: May 12, 2025